

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 410/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], bez právneho zastúpenia, proti bližšie neurčenému postupu prezidenta Slovenskej republiky takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa podaním doručeným ústavnému súdu elektronicky 27. mája 2024 a poštou 5. júna 2024 domáha vydania predbežného opatrenia a uvádza v ňom, že „*podal kvalifikovanú žiadosť o amnestiu a ďalšie prezidentovi a ten o nej odmietol konať*“, a preto žiada, aby ústavný súd „*určil prezidentovi vo veci konať*“. Tvrdí, že nerozhodnutím prezidenta zjavne bezprostredne hrozí porušenie jeho základných práv a domnieva sa, že ide o tzv. odmietnutie spravodlivosti.

2. V doplnení svojho podania doručenom ústavnému súdu poštou 16. júla 2024 označenom ako „*ústavná sťažnosť a návrh na vydanie predbežného opatrenia*“ tvrdí, že sú porušované všetky jeho práva „*na prístup k majetku, k voľbe prezidenta, na výkon povolania, právo požiadať a o udelenie amnestie, a ďalej, teda všetky občianske, politické, kultúrne, ekonomické, sociálne práva*“. Sťažovateľ ďalej v doplnení podania navrhuje, aby ústavný súd „*konštatoval porušenie práv a reparačne aj satisfakčne určil nahradiť celú ujmu*“, a žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu, tvrdiac, že nemá majetok ani príjmy na úhradu zastúpenia.

3. Z obsahu podania sťažovateľa, jeho doplnenia, príloh a rozhodnutí, ktoré si ústavný súd obstaral z verejne dostupných zdrojov, vyplýva, že sťažovateľovi bolo vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Lučenec (ďalej len „*okresné riaditeľstvo*“) vznesené obvinenie v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-693/1-VYS-LC-2017. V súčinnosti s okresným

riaditeľstvom ústavný súd zistil, že v tejto súvislosti podal prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec 7. mája 2019 na sťažovateľa obžalobu na Okresnom súde Lučenec. Vec bola z dôvodu vylúčenia všetkých sudcov postúpená na Okresný súd Veľký Krtíš, ktorý (v poradí druhým) rozsudkom sp. zn. 10T/65/2019 z 3. júna 2020 uznal sťažovateľa vinným z prečinu ohovárania a odsúdil ho na trest odňatia slobody v trvaní štyri mesiace s podmieneným odkladom na dobu jedného roka. Odvolanie obhajcu sťažovateľa bolo uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/125/2020 z 21. októbra 2020 zamietnuté a vec je tak právoplatne skončená.

4. Sťažovateľ sa podaním z 13. mája 2024 obrátil na prezidentku Slovenskej republiky Zuzanu Čaputovú, v ktorom uvádza vlastnú interpretáciu udalostí v súvislosti s jeho trestným stíhaním a žiada ju, aby prv, ako jej skončí mandát, využila v jeho veci svoje „*mimoriadne kompetencie... ako je abolícia, amnestia, analógia práva a zákona...*“. V odpovedi zo 14. mája 2024 bolo mailom sťažovateľovi zaslané vyrozumienie, že kompetencie hlavy štátu ani Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len „kancelária prezidenta“) neumožňujú zasahovať do pôsobnosti iných vecne príslušných orgánov, a to vrátane orgánov činných v trestnom konaní či orgánov súdnej moci, ani preverovať ich postupy pri riešení prípadov.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

II.1. K náležitostiam ústavnej sťažnosti:

5. Ústavný súd sa pri svojej rozhodovacej činnosti riadi právnymi predpismi, ktoré vymedzujú jeho postavenie a právomoci, predovšetkým ustanoveniami čl. 124 až čl. 140 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a zákonom č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a tieto ústavné a zákonné rámce nemôže prekračovať.

6. Ústavný súd je v zmysle čl. 124 ústavy nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti, teda štátny orgán, ktorý v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je spomínaný zákon o ústavnom súde.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Ústavný súd pripomína, že uplatnenie jeho právomocí je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. V tejto súvislosti už ústavný súd opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti

týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže prijať na ďalšie konanie iba také podanie, ktoré spĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu ustanovené týmto zákonom. Poskytnutie ochrany ústavnosti ústavným súdom predpokladá splnenie všetkých ústavných a zákonných predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom vrátane splnenia zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti (m. m. III. ÚS 663/2014).

11. Ústavný súd sa preto môže zaoberať ústavnou sťažnosťou z hľadiska jej vecnej stránky iba v prípade, ak spĺňa všetky zákonom o ústavnom súde ustanovené formálne a obsahové náležitosti. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka vyplývajúca z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak, ako aj z § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody [písm. a)], označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody [písm. b)], označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí [písm. c)], a konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd [písm. d)].

12. Aj vo vzťahu k odôvodneniu ako jednej zo všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd stabilne judikuje, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 162/2019), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

13. Preskúmaním obsahu ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ predložil ústavnému súdu podanie s nedostatkami návrhu na začatie konania spočívajúcimi v absencii konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd, a v absencii presného, určitého a zrozumiteľného petitu (návrhu na rozhodnutie). Navyše, sťažovateľ síce slovne všeobecne označil práva, ktoré mali byť v jeho prípade porušené, ale tieto nie sú konkrétne označené príslušnými článkami ústavy, resp. medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Ústavná sťažnosť neobsahuje kvalifikované odôvodnenie a ako celok sa vyznačuje značnou nejasnosťou, nezrozumiteľnosťou, neúplnosťou a nepresnosťou.

14. Ďalej dáva ústavný súd do pozornosti, že zákon o ústavnom súde neupravuje inštitút predbežného opatrenia, ale naopak, je v ňom zakotvený inštitút odkladu vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu a inštitút dočasného opatrenia (§ 129 a § 130 zákona o ústavnom súde). Pokiaľ ide o splnenie zákonnej podmienky byť v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom (§ 34 zákona o ústavnom súde), sťažovateľ k podanej ústavnej sťažnosti príslušné plnomocenstvo nepripojil.

15. Uvedené skutočnosti v súhrne zakladajú dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí (bod 1 výroku uznesenia).

16. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy výzva na odstránenie týchto nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na ich kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však samotnej podstaty návrhu (m. m. I. ÚS 155/2019).

17. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že označené nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na perfektnosť základných náležitostí návrhu slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

18. Napriek už uvedenému záveru ústavný súd, vychádzajúc z materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti (nad rámec rozhodnutia o odmietnutí ústavnej sťažnosti z procesných dôvodov), pre úplnosť považuje za potrebné dodať, že aj pri vecnom posúdení by musel ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť, a to z nasledujúcich dôvodov:

19. Ak by jeho ústavná sťažnosť smerovala proti rozhodnutiam všeobecných súdov v jeho veci, musela by byť taká ústavná sťažnosť sťažovateľa odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej oneskorenosti, keďže podľa § 124 prvej vety ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

20. Vo vzťahu k odpovedi kancelárie prezidenta by musel ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, keďže podľa § 122 zákona o ústavnom súde má ústavná sťažnosť smerovať proti právoplatnému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa, o čo v prípade odpovede kancelárie prezidenta zo 14. mája 2024 nejde. Vyrozumenie, ktoré mu bolo zaslané ako reakcia na jeho žiadosť, resp. podnet, je bežnou komunikáciou štátnej organizácie s občanmi.

II.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

21. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa formulovanej v doplnení podania o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je potrebné poznamenať, že ústavný súd môže v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. III. ÚS 265/2014).

22. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že v danej veci nie je daná jeho právomoc, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, uvedený záver zároveň znamená, že v danej veci ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda nie je splnený jeden z predpokladov na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

23. Vzhľadom na výsledok posúdenia tejto ústavnej sťažnosti ústavným súdom (ako to vyplýva z predchádzajúcich častí odôvodnenia tohto uznesenia) je evidentné, že išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa (podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovел (bod 2 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu